

Eindverslag

Specifiek onderdeel van het thema "Welzijn":

55PlusBest Moskee-gesprekken.

Voorwoord

De coördinatoren van de 55PlusBest moskeegesprekken hebben bewust gekozen voor een interculturele groep, d.w.z. een gemengde groep van in aanvang Turkse en Nederlandse deelnemers.

In de gesprekken in de moskee van het Project 55PlusBest is enkele keren aan de orde geweest wat de beste benamingen in het verslag zouden zijn voor de deelnemende Turkse, Marokkaanse en Nederlandse Bestenaren.

Om zo goed mogelijk overeen te komen met de benamingen in de rest van het gehele verslag van het project 55PlusBest heeft de projectleiding geadviseerd om, waar relevant, te gebruiken: Turks/Marokkaanse en Nederlandse 55plussers.

Inleiding

Binnen het Project 55PlusBest zijn er eind 2005 gesprekken gestart met de Turkse bewonersgroep, de grootste etnische groep in Best. Ze bestaat uit ongeveer 600 personen verdeeld over drie generaties. De 55plussers, in de zestiger jaren naar hier gekomen, vormen nu een groepje van ongeveer 10 mannen en 10 vrouwen. Ze wonen allen in het Wilhelminadorp; hun kinderen en kleinkinderen wonen veelal in dezelfde woonwijk en in Naastenbest. Allemaal samen bewonen ze ongeveer 150 woningen. De oudste generatie is vastbesloten hier hun oude dag te slijten. Inmiddels verblijven twee Turkse 55plussers in De Kanidas. In de loop van de reeks gesprekken is er ook een Marokkaanse 55plusser mee gaan doen. Verondersteld wordt dat er drie 55plus Marokkaanse echtparen wonen in Best.

Opstart 55Plus Allochtonen als onderdeel van 55PlusBest-Welzijn

Vanwege de Ramadan werd het project 55PlusBest pas midden november 2005 in de moskee gepresenteerd door de voorzitter van de Stuurgroep: Dhr. Nico Vrijenhoek.

Er was duidelijk veel interesse en motivatie bij de aanwezigen, zodat toen snel gestart kon worden met een dames en een heren discussiegroep, elk bestaande uit zowel Turkse als Nederlandse 55plussers. De herengroep is bijeen geweest op 24 november, 12 december 2005 en 9 en 23 januari, 6 en 21 februari en 13 en 27 maart 2006, de damesgroep op 29 november en 13 december 2005.

De deelnemende Nederlandse 55plussers zijn afkomstig uit diverse 55Plus themagroepen o.a. Welzijn, Zorg en Wonen. Ze hebben zich geleidelijk ingevoegd, wat het op gang komen van het project wat traag gemaakt heeft. Uiteindelijk zijn bijna alle betrokkenen tevreden over het verloop van de gesprekken en is er duidelijk een gevoel van wederzijdse betrokkenheid en vertrouwen gegroeid.

Specifieke aandachtgebieden

Het gebruik van de Nederlandse Taal blijft voor vele 55plussers een belemmering in de alledaagse communicatie in de Bestse gemeenschap. Is het niet voor iedereen het spreken, dan toch wel het lezen en schrijven. Bij de komst van de Turken naar Nederland was het woord "inburgeren" nog niet bekend. Zij kwamen hier ook in de verwachting om enkele jaren hier te werken en

vervolgens terug te gaan. Sommigen hebben zich in de loop der jaren vooral op hun werk onze taal voor een deel eigen gemaakt. Doordat thuis de moedertaal werd gebezigd, hebben vooral de vrouwen moeite met de taal. Het moeizaam kunnen lezen is vooral een handicap om op de hoogte te zijn van de plaatselijke gebeurtenissen en actualiteiten, b.v. voor het regelmatig kunnen lezen van Groeiend Best en de Tekst TV van Omroep Best. Overigens voelen zij zich nu Bestenaren, maar wel met hun eigen cultuur en geloof, wat andere gewoonten met zich meebrengt.

Naar hun opvatting hebben zij veelal dezelfde problemen als de andere Bestse 55plussers. Die liggen vooral op het vlak van de Zorg, Huisartsenpost, aanpassingen in hun woningen. Toch komen er ook specifieke onderwerpen ter sprake, vaak aan de orde gesteld door een van de Nederlandse 55plussers.

Besproken onderwerpen

Hier volgen –in willekeurige volgorde- de meeste onderwerpen, die ter sprake zijn geweest:

- Nederlandse Taal-onderhoud: contacten in de volkstuin
’n Enkeling heeft baat bij de contacten in de volkstuin, maar in ’t algemeen is er veel te weinig gelegenheid voor de Turks/Marokkaanse 55plussers om Nederlands te spreken.
- Je geïntegreerd voelen, discriminatie verschijnselen
In de loop van de gesprekken is meerdere keren melding gemaakt van onplezierige contacten en belevenissen met Nederlandse 55plussers
- Belang van goede relatie met de huisarts
Mede door de aanwezigheid van een gepensioneerde Bestse huisarts kwamen vele goede herinneringen ter sprake over het belang van een vertrouwensrelatie van de Turks/Marokkaanse patiënten met hun eigen huisarts in de moeilijke omstandigheden van toen en nu. Bij de Centrale Huisartsen Post te Eindhoven geeft de taalbarrière de grote problemen van onbegrip en niet serieus genomen worden. Verder is het vervoer heen en terug een toenemend probleem in de toekomst, ook voor de Turks/Marokkaanse 55plussers.
- Wenselijkheid van moslim begraafplaats in de regio
Met het doorschuiven van de generaties Turks/Marokkaanse burgers groeit de behoefte aan een Islamitische begraafplaats in de regio Zuidoost Brabant.
- Overlijdensvoorzieningen voor Turken en Marokkanen in Best
Turkse en Marokkaanse mensen die overlijden worden tot nu toe veelal in Eindhoven gewassen en verder verzorgd alvorens naar hun geboorteland gebracht te worden. De Islamitische stichting Best is in gesprek met het Bests mortuarium om gedaan te krijgen dat het wassen en verder verzorgen ook in Best kan gebeuren.
- Inburgeringsinformatievoorzieningen
Het “Virtueel Inburgeringsloket”, een kosteloos op elke Internetcomputer (ook thuis) te bekijken faciliteit, geeft in vier talen uitleg over veel voorkomende maatschappelijke onderwerpen van burgers. In een aantal gemeenten, o.a. Eindhoven, zijn zogenaamde “inburgeringszuilen” geplaatst, waarop in deze internetapplicatie de gemeentelijke informatie op eenvoudige wijze door iedereen in o.a. Turks en Arabisch bezien en beluisterd kan worden. Het Virtueel Inburgeringsloket zou ook nuttig gemeenschappelijk gebruikt kunnen worden als er Internet computers in de moskee in gebruik genomen zijn. Is op internet te bekijken via www.inburgeringsloket.nl/eindhoven
- Onvolledige A.O.W. uitkering.
Meerdere Turks/Marokkaanse 55plussers hebben geen volledige AOW. Er lijken mogelijkheden te komen om dat te repareren. Er is inmiddels voldoende informatie in de moskee beschikbaar om tot actie te kunnen komen.

- Voorzieningen voor ritueel slachten
Tot nu toe moet men ver weg om de dieren geslacht te krijgen. De wens is een slachtgelegenheid dichterbij, liefst in Best. Bij een slagerij in Oirschot is deze mogelijkheid aanwezig..
- Kritiek op publicaties in Groeiend Best
Soms worden er negatief kritische opmerkingen vernomen over publicaties over Turks/Marokkaanse Bestenaren in Groeiend Best. In z'n algemeenheid is te stellen, dat er altijd wel door iemand kritiek op alles zal zijn. Kritiek is nooit volledig te ontlopen.
- Praktiseren van de Nederlandse taal.
Vastgesteld is dat er geen of weinig systematische gelegenheid is voor het praktiseren van de Nederlandse taal door Turks/Marokkaanse Bestenaren. Toch wordt het van groot belang geacht om behoorlijk Nederlands te kunnen spreken en lezen.
- Hulp met formulieren invullen
De wens is om enkele uren per week hulp te krijgen in de moskee: een veel lagere drempel voor veel mensen die wat hulp goed kunnen gebruiken dan b.v. naar de Kadans te gaan
- Multiculturele evenementen in Best
Het voorstel om te proberen ook als 55Plus project groep mee te doen bij multiculturele evenementen in Best, b.v. met een spelletje jeu de boules, wordt door de groepsleden positief ontvangen

Globale conclusies

In de groep met Nederlandse 55plussers en Turks/Marokkaanse mannen is de wil tot wederzijdse samspraak duidelijk van beide zijden aanwezig. De gesprekscommunicatie blijft, door het moeizame gebruik van het Nederlands, echter een heel moeilijke factor. Mede daardoor komen de Nederlandse 55plussers snel met elkaar aan de praat omdat zij allemaal als betrokken Bestenaren meestal goed op de hoogte zijn van aspecten in relatie met het ter sprake gebrachte onderwerp. De samspraak vraagt dus van de Nederlandse 55plussers een voortdurende concentratie en beheersing, zij dienen zich vooral zorgvuldig uit te drukken, maar vooral ook heel goed te luisteren.

In de destijds parallel aan bovengenoemde herendiscussiegroep gestarte damesgroep met vijf Turks/Marokkaanse en drie Nederlandse 55plussers bleek het taalprobleem onoverkomelijk. Deze vrouwen wilden echter wel de contacten voortzetten, maar dat is tot op heden niet op gang gekomen.

Aanbevelingen

- Het Virtueel Inburgeringsloket ('n vrij toegankelijke Internet toepassing) dient, vanwege nuttige toelichting in o.a. Turks en Arabisch op veel actuele maatschappelijke zaken, op veel bekende en vertrouwde locaties in Best makkelijk beschikbaar te zijn. Wie thuis een internet computer heeft kan zelf kijken bij www.inburgeringsloket.nl/eindhoven
Het zal goed zijn als velen zich een mening vormen over de betekenis die een aan de Bestse situatie aangepaste versie zou kunnen hebben.
- Het computergebruik dient gestimuleerd te worden, mede om via internet beter bekend te kunnen raken met belangrijke informatie over Bestse en Nederlandse instanties, gewoonten en gebruiken. Vooral voor betere aansluiting van 55plussers, zowel mannen als vrouwen.

- Er dienen cursussen Nederlands en computercursussen gegeven te gaan worden in 'n acceptabele gelegenheid, maar liefst in de moskee. Deze dichtbij en vertrouwde omgeving helpt zeker om juist die personen te bereiken die dit het meest nodig hebben.
- In het belang van oefenen en onderhouden van de Nederlandse taal dient snel onderzocht te worden of en zo ja op welke wijze het Noord Brabantse "Gilde-Samenspraak" project benut kan worden, vooral voor Turks/Marokkaanse vrouwen.
- Er dient in de Turks/Marokkaanse gemeenschap nog eens goed geanalyseerd te worden wat de mening van de totale gemeenschap is over de eventuele behoefte aan een Islamitische begraafplaats in het gebied van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE).
- De extra onaangename ervaringen als Turks/Marokkaanse 55plussers met de Centrale Huisartsen Post in Eindhoven wijzen sterk in de richting van de noodzaak voor een eigen huisartsen post in Best
- Er dienen themabijeenkomsten georganiseerd te worden, die interessant en toegankelijk zijn voor Turks/Marokkaanse en Nederlandse Bestenaren samen. Zowel in de moskee als in andere locaties. Enkele Bestse openbare raadsavonden zullen door hun praktische maatschappelijke thema's al zeker aan een deel van deze behoefte voldoen en zouden goed bezocht dienen te worden.
- Er dienen voldoende sport en spel mogelijkheden te zijn waaraan Turks/Marokkaanse mannen en vrouwen zonder belemmeringen kunnen deelnemen.
- Een bekende Nederlandse spreuk zegt: "Onbekend maakt onbemind". Voor het verminderen van de onbekendheid van vele Bestenaren met de gewoonten en gebruiken van de leden van de Turks/Marokkaanse gemeenschap zal het goed zijn als er wekelijks in Groeiend Best, bij voorkeur op de kerkenpagina, ook een bericht vanuit de Turks/Marokkaanse gemeenschap bij zou staan.
- Er dient hulp bij invullen van formulieren, bijvoorbeeld in de vorm van een wekelijks spreekuur of inloopochtend, misschien voorlopig slechts tijdelijk, in de moskee geregeld te worden. Hierbij zou 'n ouderenadviseur aanwezig kunnen zijn. Zo'n laagdrempelige voorziening zal meer Turks/Marokkaanse 55plussers op de been en wellicht in contact met anderen brengen.
- Bij multiculturele evenementen in Best dienen altijd ook de 55plussers betrokken te worden. Elke mogelijkheid tot het beoefenen en tonen van wederzijdse betrokkenheid en saamhorigheid tussen Turks/Marokkaanse en Nederlandse Bestenaren dient maximaal benut te worden.

Tot besluit

De bovengenoemde contacten en bijeenkomsten zijn gestart in het kader van het Project 55PlusBest. Maar met het aanbieden van het eindrapport in april 2006 loopt deze activiteit op z'n einde. In de afgelopen bijeenkomsten is wederzijds het gevoel gegroeid dat het goed zou zijn de contacten te onderhouden en te verbreden. De wens is om in een of andere vorm door te gaan.

Sommige deelnemers vinden wél: verder praten: prima, maar het moet wel ergens over gaan. Anders kunnen we misschien beter samen gaan fietsen of jeu-de-boulen.

De vraag: hoe verder in de interactie tussen Nederlandse en Turks/Marokkaanse Bestse burgers, breder dan alleen 55plussers, is best een heel serieuze vraag en dient dus zeer zorgvuldig gezamenlijk onder handen genomen te worden.

Eindverslag van het 55PlusBest Project “Moskeegesprekken” akkoord bevonden door de deelnemende Islamitische en Nederlandse 55plussers

Best, 24 maart 2006

Vertegenwoordigers Turks/Marokkaanse Gemeenschap Coördinatoren 55PlusBest Project

Mustafa Gürel

Toos Scheepens

Ibrahim Gökce

Wim J. van Kempen